

het weer en de vogels

Kreeg de Groene Specht het in 1998 door de natheid te kwaad?

Het jaar 1998 gaat de boeken in als verreweg het natste jaar van deze eeuw. Sinds de invoering van de regenmeters, in 1849, is er in ons land nog nooit zoveel regen gevallen.

Het KNMI becijferde dat het vanaf 23 september tot en met 6 november 1998 iedere dag heeft geregend. In oktober regende het zelfs 141 uur achtereen. Overigens waren eerst al de eerste tien dagen van maart nog nooit zo nat. Daarna volgde de maand juni, die met 181 mm eveneens de geschiedenisboeken kan ingaan als de natste junimaand ooit.

De Groene Specht moet dat allemaal geen goed hebben gedaan en het zou wel eens zo kunnen zijn geweest dat een strenge winter voor de Groene Spechten minder ernstige gevolgen kan hebben dan zo'n uitzonderlijk nat jaar. De Groene Specht voedt zich voornamelijk met grasmieren, waarvan enkele soorten in ons land voorkomen en niet van Rode Bosmieren. De grasmieren (*Lasius*) hebben het door het natte weer ernstig te verduren gehad. Ze waren tijdens de natheid vrijwel niet te vinden.

Het is dan ook de moeite waard na te gaan hoe de Groene Spechten het er hebben afgebracht.

Jaap Taapken.

In juni vielen hagelstenen

In juni 1998 werd een deel van Nederland ook geteisterd door hagelstenen, waarvan sommige een doorsnede hadden van tien centimeter. Ook een record.

Het is niet onmogelijk dat op bepaalde plaatsen broedende vogels daardoor ernstige verliezen hebben geleden. Wij denken dan niet alleen aan boomnesten, maar ook aan grondnesten zoals van Fitis en Tjiftjaf en vele andere soorten.

Over verliezen door hagelbuien bij broedvogels in ons land is, zover ik weet, nooit iets gepubliceerd.

Jaap Taapken.

Bijzonder vroeg mereljong in Nijmegen

Op 3 februari 1999 werd in een winkelstraat in de Nijmeegse binnenstad een jonge Merel aange troffen van ongeveer 2½ week oud. De jonge Merel is door de Nijmeegse Dierenambulance overgebracht naar een gespecialiseerd vogelasiel te Nijmegen, zo meldde ons Bert Hasse. De laatste maal dat zo vroeg broeden van Merels in ons land werd vastgesteld was op 6 januari 1961 toen een nest in Drachten werd gevonden. In Zwitserland blijkt op 21 januari 1983 een mereljong te zijn gevonden van twaalf dagen oud.

Zie ook Dagblad De Gelderlander van 5 en 10 februari 1999 (met foto).

Vroeg broedgeval van Fuut

De heer H. Kamp te Amsterdam deelde ons telefonisch mee dat op 26 januari 1999 twee jonge Futen zijn geboren die zich bewogen tussen de ijsschotsen toen ze werden gevoerd door een oudervogel in Amsterdam. De heer Kamp heeft beloofd ons later nader verslag uit te brengen hoe het met dit broedsel is afgelopen. Op 9 februari waren de jongen in elk geval nog in goede gezondheid.

Donderganzen storten neer door bliksem

Tijdens een onweersbui zijn in de Oosterstraat in het Brabantse Dinteloord enkele 'donderganzen' dood uit de lucht gevallen. In totaal werden door de bliksem vier ganzen gedood.

Ook raakte een aantal ganzen gewond. Zij zijn door een dierenarts verzorgd.

Bron: Dagblad De Telegraaf 23 februari 1999.

Noodweer werd ganzen fataal

De circa 160 dode ganzen die dinsdag 23 en 24 februari in Zeeland en West-Brabant zijn gevonden zijn hoogstwaarschijnlijk het slachtoffer van het noodweer. Dat heeft onderzoek duidelijk gemaakt.

Een deel van de dieren blijkt kneuzingen en andere beschadigingen op de rug te hebben opgelopen. Bioloog H. Baptist, die een aantal ganzen heeft onderzocht, vermoedt dat die vogels zijn neergestort na verwondingen door hevige hagelbuien. Andere zijn, zo denkt hij, door walwinden tegen de grond gekwakt. In elk geval is duidelijk gemaakt dat er geen sprake was van vergiftiging, zoals eerder werd vermeld (ANP).

Bron: De Gooi- en Eemlander, 25 februari 1999.

Verwarring rond eerste kievitseï

Jaap ter Horst vond samen met Hessel de Ree zondag 28 februari 1999 in het Brabantse Zundert het eerste kievitseï. De volgende dag (1 maart) liet het tweetal een foto maken van Jaap ter Horst met het ei in de hand boven het nest als bewijsmateriaal. Het ei werd daarna teruggelegd in het nest. Dat siert de twee vinders en het is een voorbeeld zoals het moet. Het verdient een grotere vermelding dan van diegenen die het eerste ei uithalen (meestal zonder de vereiste vergunning) om het dan aan een willige, vooraanstaande ambtenaar te overhandigen. De Vereniging van Weidevogelbeheerders Vanellus vanellus (lees club van kievitseierenrappers) vond het niet voldoende dat de foto van Cor Viveen het bewijs heeft geleverd en vindt dat de vondst niet officieel wordt erkend. Dat deze vereniging eisen aan haar leden stelt bij het vinden van het eerste kievitseï kan wel zo zijn. Maar dat

wil nog niet zeggen dat de vondst van het eerste kievitseï in Nederland aan regels is gebonden die door bovengenoemde vereniging zijn vastgesteld. Voor ons is de bovengenoemde vondst in elk geval de eerste van 1999 en tevens het vroegste kievitseï van deze eeuw.

Op zondagmiddag 7 maart 1999 vond de 76-jarige Lambertus Schutjens uit het Brabantse Berghem een kievitseï op een akkerland van

Berlicum. Twee leden van de Vereniging van Weidevogelbeheerders hebben de vondst spoorlags gecontroleerd en 'officieel goedgekeurd'. Vanwaar heeft deze vereniging het recht de vondst het eerste kievitseï in Nederland 'officieel goed te keuren'?

Bronnen: Dagblad De Telegraaf, 2, 8 & 9 maart 1999 (met foto's).